

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 »
 Helyben háshoz hozva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 »
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 »

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáca-utca 3.

Asszisztens és kóriratok visszaszedésén
 vagy megőrzésére nem vállalunk.

Előzetesek és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Uj küzdelem előtt.

(—a.) Ugy látszik most már mégis csak át kell esnie Magyarországnak azon a legujabb megpróbáltatáson, amelyet Khuen-Héderváry Károly gróf próbálkozása képez.

Pedig már Bécsben is látják, hogy nem lesz sikere vállalkozásának. Maga a bécsi keresztény szociálista sajtó gunyolódva emlegeti, hogy »Khuen-Héderváry gróf támogatására csak politikai halottak vállalkoztak, a halott Deák Ferenc és a még inkább halott Tisza István gróf.« Ettől ugyan nem lehet reményleni, hogy legyőzik az élőket.

Ha még bécsi barátai sem várják ezt tőlük, mit várjon a magyar nemzet, mit várjon a magyar politikai válság.

Ha ezt nem is várják Bécsben Khuen-Héderváry gróftól, hogy egyszerű fellépésével vagy akár egy választással is megfordítsa a nemzet politikai gondolkodását, — de elvárják azt, hogy olyan szolgálatokat tegyen nekik, amire a koalíciós pártok nem voltak hajlandók. A romániai szerződés életbeléptetése, a bankterminus meghusítás s más effélék miatt multhatatlanul szükség van egy erre vállalkozó kormányra.

Hogy az a kormány csonka-e vagy teljes, hogy abban a nemzet vezérei foglalnak-e helyet vagy politikai nullák, — az mellékes dolog, csak teljesítse szolgálatát.

Az élő pártok majd gondoskodnak róla, hogy az ne menjen simán. Nem is fog. De Khuen-Héderváry grófnak teljes felhatalmazása van, elnapolja vagy később ha kell feloszlatja a parlamentet s azalatt rendeletileg elvégzi missióját.

Ha összeül majd az új parlament törheti a fejét a jogi formulákon, hogy az alkotmányossá: külső megóvása mellett hogyan számoljon le a bevezetetté-nyekkel. Ha ezt megtalálták, Héderváry gróf is mehet nyugalomba vagy várakozási állományba.

Missiója lesz ezen kívül, kölcsönbe a Tiszaéktól nyert támogatásért, a szabadelvű párt feltámasztása is. Khuen-Héderváry mint belügyminiszter gondoskodhatik választás esetén erről is. A biztos kerületeket nekik juttathatja. Ma ugyan már alig van több ilyen 40—50-nél. Ezeket is az alkotmánypártiak bírják, kik a legválságosabb időkben exponáltak magukat a 67-es kiegyezés fentartásáért. Ugy járnak mint a girondisták. Hálából elvesztik majd mandátumaikat s helyükbe

lépnek a nevelő örökösök, a feltámasztott ó-szabadelvűek. Ez a helycsere azonban mit sem fog könnyíteni a válság megoldásán.

Mert azzal tisztában kell lenni, hogy Khuen-Héderváry gróf miniszterelnöki kinevezése nem vet véget a válságnak. Sőt nem hozza meg azt egy új választás sem.

Mert a nemzeti élet fejlődését megakadályozni, visszatartani csak ideig-óráig lehet. Ajándékokkal, kedvezményekkel hagyja magát elaltatni a magyar. De lelketlen tanácsadó az, aki a rideg visszautasítást alkalmasnak tartja egy nemzet megnyugtására.

A politikai válság.

Megtörtént a kinevezés.

Khuen-Héderváryt a király tegnap miniszterelnökké nevezte ki s ezzel egyidejűleg elfogadta a kabinetalakításra történt előterjesztését. Az új kabinet tagjai szombaton mutatkoznak be a képviselőházban.

A régi kormány ma utazik Bécsbe, hogy elbucsuzzék a királytól.

A politikai eseményekre vonatkozó értesüléseink a következők:

„TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

Költemények.

Irla és a Szigligeti Társaság 1910. január 16-iki matinéjén előadta: Dr. Imrik Péter.

Kontárkodásom.

A Múza nékem kenyeret nem ad,
 Másnak sem ad, igaz, csak morzsát!
 Mint tudják, az én hivatásom;
 Hogy az igazságot vizsgálom,
 Sokszor — nagyító üvegen át!

A poéta urakat kérem
 Ne duzzogjanak hát azért,
 Ha magam most dolgukba ártom!
 Hisz én csak mint dilettáns gyártom
 A verset s várom a — babért.

Csak bádogtoll az én Pegázusom,
 Az Antracín hamar kimarja.
 Kosztja kemény, mivel az abrakot
 — Felette irigylendő állapot —
 A fel — meg az alperes adja:

Koldus versek.

I.

Rongyos volt ruhája, lyukas a cipője;
 Meztelen lába kilátszott belőle;
 Szeméből kinézett három napos éhség,
 Egész valójából rémitő szegénység.

Bár kicsi bér volt a nagy hálálkodásért,
 Szinte földig görnyedt az alamizsnáért!
 Istent, embert áldva szerény alázatban
 Vánszorgott tovább a kemény hóban, fagyban.

S egy óra múlva már: szeszől tántorogva
 Az urakat szidta s istent káromolta!

II.

Azt mondta: semmit sem dolgozhatik,
 Lábára sánta, kezére béna,
 Három nap óta sehol sem lakik,
 Éhen halna, ha nem kapna néha.

Éjjelre már meleg szállást kapott,
 Hol kényére leheveredhetett,
 — Vendégül a rendőrség látta őt,
 Mert két csapszékből is verekedett.

III.

Izzadt, fázott, meg-megázott,
 Míg könyörgött, szolozsmázott.

Türelme nem ismert határt,
 Este pedig — színházba járt.

Vérei mind rég elhaltak,
 Jó baráti elmaradtak;
 Ki vonná hát őt kérdőre:
 Hogy szert tett egy szeretőre.

Aztán eltűnt — nyugalomba!
 S a birtokán gazdálkodva:
 Megszentelve és megáldva
 Hintón ment a más világra!

Uri versek.

I.

Talmi fény.

Éjfél után két óra már,
 De még egyre cseng a pohár
 Odafent a bankár urnál,
 A dekorált bankár urnál.

Egyszerre csak hajnal tájban,
 Az elnémult tivornyában
 A rend őre szól keményen:
 Uram a törvény nevében!

Ugyan miért? Tivornyáért?
 Éjjeli csend zavarásért?

Legjobban ajánlható az uri közönségnek ruhabetérzésre

MITTELLER EDE Nagyvárad,
 Rákóczi-ut

ANGOL DIVAT FÉRFISZABÓ-CÉG

(Uri casino épület)
 Telefon 520.

Szövetek méterenként nálam a legolcsóbb gyári árban szerezhetők be.

mely angol szövetekből a legujabb szabás szerint a legszebb kivitelben készít férfi-öltönyöket s minden e szakba vágó ruhaneműeket. — Női kosztümöket valódi angol SZÖVETEK nagy választékban.

Hétfőn délelőtt járt végre gróf *Khuen-Héderváry* a király elé, hogy elterjessze csonka-kabinetjének listáját. Nagynehezen még meg tudta szerezni gróf *Serényi Bóliát* a merkantilista főurat földművelésügyi miniszternek s így a *Khuen-Héderváry-kormány* mégis egy emberrel nagyobb lesz, mint a *Lukács-féle* lett volna.

Khuen-Héderváry Károly gróf designált miniszterelnök, ki tegnap este Bécsbe érkezett, a *Sacher-ssálóba* szállt meg. A bécsi sajtó yaudvaron a designált miniszterelnököt a felesége és két fia várta. *Khuen-Héderváry* Károly neje Bécsen keresztül Madridba utazik, aki az ottani magyar-osztrák követséghez van szolgálattételre beosztva. A designált miniszterelnök késő este *Skerlecz István* báró miniszteri tanácsos látogatását fogadta.

Khuen-Héderváry audienciája.

Gróf *Khuen-Héderváry* Károly designált miniszterelnök ma délelőtt 12 órakor jelenik meg ő felsége előtt kihallgatáson és előterjeszti az új miniszterium névsorát. Az új miniszterium kinevezése telefon utján történt intézkedése folytán a *holnapi hivatalos lapban* jelenik meg. Gróf *Khuen-Héderváry* a kihallgatás után a kabinetirodába megy a kinevezési okiratok áttekintése végett. A nap folyamán látogatást fog tenni *Aehrenthal* Lexa Alajos gróf közös külügyminiszternél, azonkívül meg fogja látogatni báró *Burián* közös pénzügyminisztert és báró *Bienerth* osztrák miniszterelnököt. Az új miniszterium tagjai ma este érkeznek Bécsbe. Az új kabinet holnap délelőtt 11 órakor jelenik meg ő felsége előtt eskütétel végett.

Gróf *Khuen-Héderváry* erősen számít arra,

hogy az alkotmánypárttal, illetőleg gr. *Andrássy* Gyulával sikerülni fog megegyeznie s hogy gróf *Zichy* János mégis csak belép kabinetjébe. Ezt mutatja a »*Bad. Tud.*« következő hivatalos közleménye:

Khuen-Héderváry Károly gróf designált miniszterelnök hétfőn kihallgatáson jelenik meg ő felségénél. A kihallgatáson legfelsőbb jóváhagyás végett előterjeszti az új kabinet tagjainak névsorát. A *vallás és közoktatásügyi* miniszteri állás egyelőre egészen rövid ideig nyitva marad és legkésőbb két hét leforgása mulva végleges betöltést nyer. Addig e tárca ügyeit ideiglenesen *Székely* Ferenc dr, a *Khuen-Héderváry-kabinet* igazságügyminisztere fogja ellátni. (Eppen alkalmas erre, mert nagy szabadkőműves.)

Ha az alkotmánypárt mégsem csatlakoznék *Khuenhez*, a kultuszminiszter *Berzeviczy* Albert lesz.

Bécsből táviratozzák a »*Budapesti Tudósító*«-nak: *Wekerle* Sándor miniszterelnök vasárnap fél tíz órakor Bécsbe érkezett és ma délután kihallgatáson jelenik meg ő felségénél. E kihallgatás az új kabinet kinevezési formalitásainak elintézésénél való közreműködés céljából szükséges. *Wekerle* Sándor két napig marad Bécsben. A távozó kabinet kedden délelőtt tíz órakor jelenik meg ő felségénél *bucsu-kihallgatáson* a Hofburgban. A kormány tagjai közül *Zichy* Aladár gróf ő felsége személye körüli miniszter már tegnap este megérkezett Bécsbe, a többi miniszter ma este fog megérkezni Bécsbe. *Zichy* Aladár gróf ő felsége személye körüli miniszterium tisztviselői karától is el fog bucsuzni. *Wekerle* Sándor miniszterelnök kíséretében *Skerlecz* Iván báró miniszteri tanácsos és *Bárczy* István dr titkár érkeztek Bécsbe.

A Wekerle-kormány bucsukihallgatása.

Holnap az új miniszterium eskütétele után a távozó miniszterium tagjait fogadja a király bucsukihallgatáson. A távozó miniszterek holnap este fognak Budapestre visszatérni.

Föltámadt a szabadelvűpárt.

A Nemzeti Társaskör választmánya tegnap este hét órakor *Csáky* Albin gróf elnöklésével ülést tartott, hogy határozzon a Társaskörnek *politikai klubba* való átalakításáról. A választmány tagjai közül mintegy huszan vettek részt az ülésen, melyen vita nélkül kimondták az alapszabályok ama szakaszának módosítását, amely a Nemzeti társaskörből a politikát kitiltotta. A módosított alapszabályokat az új kormány megalakulása után a választmány fölterjeszti a belügyminiszterhez s ezzel politikai pártkörre lett a Nemzeti Társaskör.

Héderváry kinevezése.

Héderváry audienciája 12 órakor kezdődött és fél két óráig tartott. Az audiencia után a király dolgozó szobájából egyenesen a kabinetirodába ment Héderváry, aki a következő kommuniké adatta ki:

— Ő felsége ma kihallgatáson fogadta *Khuen-Héderváryt*, aki a kabinet alakítására vonatkozó előterjesztéseket tette meg és ismertette a kabinet alakítás történetét. A király kegyesen jóváhagyta az előterjesztéseket s Héderváryt miniszterelnökké nevezte ki. Az új miniszterelnökké nevezte ki. Az új miniszterelnök jelentést tett a budapesti tárgyalásokról is, melyeket a király melegen köszönt meg s a tárgyalások alapján alakított kabinet tagjait kinevezte, illetve a kinevezéseket aláírta.

Oh csak azért: addig számolt,
Mig valamit el nem számolt.

Ma a miniszter ur fogad.

Öblös terem. Neszfogó szőnyeg
Fut végig a padlózatán.
A nehéz ablakfüggöny mindent
Kisértetes homályba von.
És látni is köröskörül ott
Kisérteti, nyúlt arcokat —
S ugyan miért? Oh csak azért, mert
Ma a miniszter ur fogad!

Szörnyű a csend. Egy-egy merész csak
A másikkal szót váltani.
Köszönni jött, azért nincsenek
Meggötve gondolatjai.
De a ki kér: hallgat, tűnődik,
Ritkán ha szól, gondol sokat.
S mindezt azért, csupán azért, mert
Ma a miniszter ur fogad!

De hallga! im kettőt csongetnek —
Egy rándulás az arcokon.
S aztán — aztán, hogy le nem irom
Tőről-hegyről, ne vedd zokon.
Az egyik ígér könnyelműen,
Másik remél balgán sokat.
De eltértem talán a tárgytól,
Ma a miniszter ur fogad!

Nehéz állás. Oly sokan kérnek,
Oly sokat kell biztatnia.
Olyan sokan remélnék, olyan
Sokat kell megayugtania!
Jah! annyi uton jár az érdem,
A hány féle az áldozat —
Most következik uraságod:
Ma a miniszter ur fogad!

Folytathatnám még ezt a témát,
Akadna ebből száz, nem egy.
De hát mi végre? Hisz végtére,
Vajon az ember koldus, ur-e,
Vagy uri koldus: egyre megy.

Nehéz az élet, ezren mondják,
Milliók mégis csak hurcolják,
S tűnődnek, vajon mért születünk,
Ha a sorig kell vezetelnünk;
S ha azért élünk, hogy meghaljunk,
Miért kell akkor feltámadnunk.

Eh üsse kő! badar beszéd,
Ne törje rajt senki esztét.
Az ember vágya: függetlenség,
A sorsa mégis: szolgaság.
Erre inti a nagy mindenség,
S a legkisebb parányiság
A hold a földtől, föld a naptól,
A nap függ ímémét más csillagtól.

S ha egy a függősből kitörne:
Széthullna, száz darabra törne.

Nincs itten ur, mindenki szolgál,
Menjen bár jól, vagy rosszul a dolga;
Legyen bár díjnak, vagy miniszter
Rotschild, avagy koldus filiszter.
De van mit járom meg nem törhet,
Mert lerázhajta ezt a földet,
S a végtelenség után végig
Fe'repülhet a magas égig.
Nem bír vele erőszak kénye,
Sem a hatalom száz szeszélye,
Nem a csaló, a tolvaj bármi ravasz —
A szemem, a lélek, a gondolat az!

Az igazság.

Elárulták. Fogságba ejték.
Arcáról hullott a verejték
A keresztnek sulya alatt,
Mig a Golgotháig haladt.

Megköpdösték, megtaszgálták;
Midőn lerokadt fellármázták.
Ó túrt, túrt és nem panaszkodt,
Bár az igazság vele volt.

Mig tövisektől feje vérzett,
S millió kínt és szomjat érzett,

Nagy alkalmi kiállítás! Megérkeztek az összes ujévi szebbnél-szebb gyermekjátékok, ajándék- és disztárgyak, melyek már kivannak állítva a vevő közönség megtekintésére. A mai naptól kezdve az alkalmi vásár megkezdődött. Az idén különös olcsó árakat élvez a vevőközönség.

Friss és Társánál

Korona és fillér-bazár, Nagyvárad.

Rákóczi-ut.

Telefon 130.

Telefon 130.

Az új kabinet tagjai e szerint a következők:

Khuen-Héderváry miniszterelnök, aki a belügyi, a horvát és a királyi személye körüli tárcákat is vezeti.

Kereskedelmi: Hieronymi Károly.

Pénzügyi Lukács László.

Honvédelmi Hazay Samu.

Földmívelésügyi Serényi Béla gróf.

Igazságügyi Székely Ferenc, aki ideiglenesen a vallás és közoktatásügyi tárcát is vezeti.

Héderváry megkapta a kinevezéseket és azokat a holnapi hivatalos lap fogja közölni. Az új kabinet tagjait Héderváry telefonon értesítette a kinevezésről és felhívta őket Bécsbe eskütétel végett.

A Wekerle kormány felmentése.

Wekerle Sándor miniszterelnök 2 órákor jelent meg a király előtt. Az audiencia 1 óra hosszat tartott. A miniszterelnök megtette kabinetjére vonatkozó propositióit, melyeket a király kegyesen elfogadott s a kormányt felmentette. A felmentett kormány tagjai holnap utaznak Bécsbe elbucsuizni a királytól.

Héderváry programja.

Az új kabinet tagjai szombaton mutatkoznak be az országgyűlés előtt. Ezen a bemutatkozásra fogja Héderváry kifejteni a programját. Az új miniszterelnök el van készülve az esetleges viharra is. Az esetben tudniillik, ha a képviselőházban nem hallgatják meg, úgy a főrendiházban mondja el programját. Héderváry programja szerint az általános választói jogon áll, ezen kívül nagy reformokat ígér a közigazgatás és igazságügy terén is, ezzel egyidejűleg a balkán ügyeket is ren-

dezné. Programjában van a Ház felosztás is, ez azonban az utolsó pont, mert erősen reménykedik, hogy meghallgatják és a felosztásra nem kerül a sor.

A Nemzeti Társaskör.

A Nemzeti Társaskörrel tegnap az a hír volt elterjedve, hogy a választmány kimondotta a politikai körre való átalakulást. Mint értesülünk az átalakulás még nem történt meg, de a választmány legközelebb foglalkozni fog ezzel a kérdéssel.

Szerencsétlenség a belényesi vasuton.

Hat ember a halál torkában.

A belényes—vaskóhi vicinális vasut borzalmas szerencsétlenségeinek krónikája ismét szaporodott egy véres esettel, melynek részletei valósággal háborzongatók. Az esetnek egy ember élet is esett áldozatul, hogy nem pusztult el több is, annak csak a véletlen az oka.

Az esetről részletes tudósításunk a következők:

Szombat este, mikor a fenesi gyártelepen kifizették a munkásokat hat ember utnak indult Brihenybe. Fenes község határában a belényes—vaskóhi vasut halad el. A vasut egyenes menetét minduntalan hidak, kanyarulatok zavarják meg. A fenesi vicinális ut ezen a vasuton vezet keresztül és visz tovább Brihenybe.

Szombat este erősen fújt a szél és sűrű hó esett úgy annyira, hogy szinte járhatatlan volt a vicinális ut. A hat ember a nagy hófúvás miatt, de meg azért is, hogy hamarabb érjenek haza, nem folytatták utjukat a vicinális uton, hanem a vasuton mentek.

A hat munkás erősen begöngyöldött a szamámba és fejükre buziák a bárányszőr sapkát s így ballagtak szél ellenében mindenütt a vasuti sineken.

Egy kilométert haladtak a szerencsétlen emberek, amikor az ut épen fordulóhoz ért. Ettől kezdve mintha elválták volna a vasutat, semmi sem látszott belőle. A hat munkás tovább akarta folytatni útját, amikor a hátuk mögött közéjük robogott egy Belényesbe igyekvő tehervonat.

A munkások rémülten ugráltak le a sinekről. Két munkás azonban, akik középen haladtak, nem tudott menekülni, ezeket elütötte a vonat.

Az egyik munkást *Hancs* Vaszalinak hívják. Ez az ember a sineken keresztbe esett s a vonat 42 kereke robogott rajta keresztül. A vonat kerekei *darabokra tépték Hancsot*.

A vonat még egy másik embert *Makarie* Sándort is elütötte, ez azonban a vonat alatt annyira összehúzódott, illetve a talpfákhoz lapult, hogy a tengelyek nem érintették. *Makarie* sem menekült azonban meg teljesen szerencsétlenül, mert a vonat kocsijairól leelőző kocsok és koloncok az életveszélyben lévő embernek a fejét és hátát annyira összeverték, hogy 30 napon belül gyógyuló sérüléseket szenvedett.

A szerencsétlenség után a vonatot azonnal megállították, de persze akkor már az egyik emberre késő volt. A hullát és a súlyosan megsérült embert azonnal felvették a vonatra és beszállították a belényesi kórházba, ahol a megsérült munkást még kilehetett hallgatni.

Makarie vallomásaiban azt adta elő, hogy ők a sineken haladtak és velük szemben erősen csapta a havat a szél. Arról, hogy a vonalon teher vonat is fog közlekedni, nem tudtak semmit.

A vonat közeledéséről sem tudtak, mert a szél a vonat zaját visszafelé vitte és így ha esetleg jeleztek is a vonatról, azt nem hallották. A vonat úgy termett köztük, mintha a földből nőtt volna, amelyről társai szétugráltak. *Hancs* Vazul ugrás közben megcsuszott és így esett a sinekre.

A szerencsétlenség tárgyában nyomban megindították a vizsgálatot, kihallgatják a mozdonyvezetőt és a fűtőt. A mozdonyvezető azt adta elő, hogy az ut a szerencsétlenség színhelyén oly erősen kanyarodik, hogy attól nem láthatta a pálya vonalát. Amikor a mozdonyvezető észrevette a hat embert, azonnal vészjelt adott, azonban a vonatot megállítani nem tudta. Mire a vonat megállott, a szerencsétlenség már bekövetkezett.

Az eddigi vizsgálat adatai szerint felelősnek nem terhel senkit, mert az áldozatok maguk voltak okozói szerencsétlenségüknek. A vizsgálat tovább folyik.

A Nagyváradi Hitelbank közgyűlése.

A Nagyváradi Hitelbank, városunk ezen aránylag fiatal pénzintézete vasárnap tartotta évi közgyűlését. Az eredmény igazolja, hogy az intézet vezetése kitűnő kezekben van. Dacára a kedvezőtlen viszonyoknak, a tiszta nyereség 60079 K 12 fillér.

A közgyűlésen *Sulyok* István elnökölt s a részvényesek nagy számmal voltak jelen.

Balogh Vilmos vezérigazgató terjesztette elő az igazgatóság jelentését, amelyben rámutat az elmúlt gazdasági év kedvezőtlen voltára. Ennek dacára szép eredményt ért el az intézet s tovább haladt a fejlődés útján. Megemlíti, hogy a részvénytulke most már 600.000 korona, be van fizetve.

Az üzlet minden ágának forgalma emelkedett. Így a betéteknél 839047 K 93 F, a váltónál 896112 K 9 F, a jelzálogkölcsönnél 28864 K 40 F, a törlesztéses kölcsönnél 348967 K 34 F, visszleszámitolással 332716 K 99 F volt az emelkedés, míg az összforgalom 65007376 K 31 fillér.

Kigunyolá a csöcselék
S ruháit is megtépdelék

Megtépdelték, hogy meggyalazzák,
De jajszavát hiába várták,
Ő türt, türt és nem panaszott,
Bár az *Igazság* maga volt.

S megfeszítették. És ujongtak,
Majd megrémülve szétfutottak.
Hogy most örökre elveszett
Az *Igazság*, a *Szeretet*.

El nem vezett — feltámadott!
És hallották a szózatot:
Csak elaléltam, meg nem haltam,
Mert az *Igazság* halhatatlan!

A szeretet.

— Karácsonyi ének. —

Öltöztérn ünneplő ruhába,
Menjete az Ó templomába
S zengjétek ott az éneket:
Ma született a *Szeretet*!

Kis mécsvilágnál! Ám világa
Fényt szórt az egész nagyvilágra,
S beragyogta a sziveket
A ma született *Szeretet*!

Rá szállt kunyhóra, palotára,
Írt hozott a szív fájdalomára,
Írt a vad gyűlöletet
A ma született *Szeretet*!

Megkötötték, megostorozták,
Millió kínban megcsufolták!
S akkor is az volt ajakán:
»Bocsásd meg nekik, oh Atyám!«

Mi a boldogság? — az igazság;
Utjába áll az álnok gazság;
De nyujt felé védő kezét
A ma született *Szeretet*!

S hol az igazság? — a szivekben,
A mindenható szeretetben,
Áldd meg vele a sziveket
Oh ma született *Szeretet*!

Oh menjetek, oh menjetek,
És ajkatok és szivek
Zengje ott azt az éneket:
Ma született a *Szeretet*!

A molinári-nóta.

— 1878. jun. a kecskeméti sörház-kaszárnyában. —

Elbujdosik a fényes nap az égen;
Gyászos felhők gyülekeznek sötéten;
Hull a zápor, még az ég is sir belé —
Masirozik a regiment lefelé.

A merre csak a regiment elvonul,
Minden szemből a búbanat könye hull;
Minden szemre keszkenő van tapadva —
Ilyen legényeket ki ne siratna!

Köszöntetem szülő apám, anyámat,
Ne epossze miattam a búbanat,
Megmutatjuk mi az egész világnak:
Ninesen párja a Molinári-bakának!

Böske szentem ne gyötörjed magadat,
Ne hervassza a bu gyenge arcodat;
Viszátérek én hozzád nem sokára:
A hü szivet a golyó sem találja!

A részvények után 9, illetve 18 korona osztalékot fizet az intézet.

Az igazgatóság jelentését örvendetes tudomásul vették s a felmentvényt megadták.

Ezután az igazgatóságot 3 évre a következőkből alakították meg:

Dr. Berkovits René (uj), Bernstein Simon (uj), Bleyer Kálmán, Bleyer Lajos nagybirtokos, (uj), Czeglédy Jeremiás, Csátsary József (uj), Fried Ignác nagybirtokos (uj), Kasztl Sándor (uj), Láng Sámuel (uj), dr. Nagy Ignác, Neuländer, Mihály (uj), dr. Paczauer Mór, orvos (uj), Rothbart Ignác, Sághy Sándor (uj), Schwartz Gyula (Vaskóh) (uj), Weisz Zsigmond (uj).

Igazgató tanácsosokká pedig megválasztottak:

Sulyok István, dr. Munk Béla, Boros Jenő, Füredy László, Leitner Márton, Kiss Károly (uj), Lichtman Meayhért (uj), Moskovits Miksa (uj), dr. Percel Adolf (uj), Perlesz József, Schöbelfeld Lajos, Balogh Vilmos, vezérigazgató.

Felügyelő bizottságba Vadász Aurélt (uj) választották be 2 évre.

A választások után elfogadták az igazgatóságnak a részvénytulke újabb emelésére vonatkozó indítványát s az alapszabályokat ehhez képest módosították.

Végül úgy az igazgatóságnak, mint a vezérigazgatónak köszönetet szavaztak.

UJDONSÁGOK.

Tájékoztató.

Január 26. Este 8 órakor a Kath. Kőr házias estélye a Pannóniában.

Kérjük igen tisztelt vidéki olvasóinkat, hogy előfizetéseiket mielőbb megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében e miatt akadály történjen.

* **A villamos vasut ügyei.** A nagyváradi városi vasut társaságot felaiotta Nagyvárad városa, hogy a Szent László-tér aszfaltozása alkalmával a jelenlegi sineket vájt Phönix-sinekek cserélje fel. A vasuttársaság hajlandó a sinek kicserélésére, azonban a sinek mellett mindentűt két sor kockakövet akar elhelyezni, hogy a régi bajok ne ismétlődjenek. Egyben beterveztett a villamosvasut egy tervezetet, amely szerint a Kossuth-utcai kettős vágány meghosszabbíttatásáig egész a Teleky-utcaig, továbbá a Szent László-tér közepén, a tér egész hosszában kitérőt, vagyis kettős vágányt építenének. E tárgyban tegnap a városi tanács értekezletet tartott, amelyen a vasuttársaság részéről *Urbán* tanácsos, *Szirmay* Richard jogtanácsos, *Szmannka* Ernő üzletigazgató és a társaság főmérnöke is résztvett. A társaság hajlandónak nyilatkozott a sinek kicserélésére. Majd kifejtették, hogy a Kossuth-utcai vágányok meghosszabbítását azért vették most tervbe, hogy amikor a közvetlen közlekedést a Kossuth-utcáról a Teleky-utca felé életbe akarják majd léptetni, ne kelljen a Szent László-tér aszfaltját újból felbontani, a vágányok lefektetése végett. Ez a vágánymeghosszabbítás már akként történne, hogy amikor a Kossuth-utcát rendezik a város, a kettős sin az uttest közepén legyen s két oldalt a kocsi közlekedésre szabad tér hagyassék. A városi tanács sürgős előterjesztést tesz a közgyűlésnek, hogy

a Kossuth utca uttestének végleges rendezését mielőbb rendelje el, még pedig bazalt kővel. A Szent László tér közepén futó uton a kettős vágány lefektetését nem ellenzi a tanács, de valószínűleg akként oldják meg a kérdést, hogy a tér rendezéséül az uttestet egy méterrel megszülesítik. Ezt az utvonalat szintén bazalt kővel burkolják.

* **Temetés.** Tegnap délután 2 órakor helyezett örök nyugalomra a Rulikovszky temetőben Várad Velence közbecsülésben állt derék polgárát *Schopper* György gépészt. Az elhunyt, ki a társadalmi életben is élénk szerepet vitt s a régi *Népkör*-nek alelnöke volt nagy és őszinte részvételt kísérték utolsó útjára. A temetésen a velencei Kath. Kőr és Polgári Kőr is képviselve volt. A temetést *Halász* Gyula plébános végezte segédlettel.

* **Állítson a város jéggyárat.** Az ideitélhez hasonló abnormis időjárást rég nem tapasztaltunk. Már január közepén is ul vagyunk, de még alig láttunk havat és jeget s most is bokáig járunk az aszfalton a sárban. Nagyon félt, hogy a jégvermek üresen maradnak. Ez indította *Kiss* Dávid törvényhatósági bizottsági tagot tegnap indítványának beadására. Rámutat ebben, hogy aligha lesz a téljen jegünk, pedig a jéghiány nagy veszélyvel járna egy a közlekedésre, mint a közegészségügyre. Indítványozza, hogy a város készítsen tervet és költségvetést egy jéggyár felállítására s a legrövidebb idő alatt helyezze azt üzembe.

* **Gondatlan kereskedők.** Egyes nagyváradi kereskedők feltűnő gondatlansággal járnak el az üzleteik bezárása körül s a rendőrkapitányi hivatal többszöri figyelmeztetését figyelembe sem veszik. F. hó 15 én éjjel a rendőrszem nyitva találta *Berezstein* Zsigmond és *Hösig* I.-féle Zöldfa-utcai üzletek ajtait, valamint a kirakatokat. Intézkedett, hogy azok bezárassanak. Ilyen körülmények között nem csodálkozhatunk, ha a bolti lopások és besurranások mindennapi esetet képeznek, mert az egyes üzlettulajdonosok saját gondatlanságukkal megkönnyítik a fosztogatók munkáját.

* **Vakmerő tolvaj.** Csorba Tógyer számos panaszt emelt, hogy f. hó 10-én gyalog Nagyváradról Kiskérre indult. Utközben csatlakozott hozzá egy ismeretlen egyén, aki állítása szerint ugyanazon községbe akart menni. Menet közben a nála levő csomagot átadta ismeretlen utitársának azon kéréssel, hogy egy kis ideig tartsa meg, mert neki a lábbelijét kellett megigazítani. Az ismeretlen egyén felhasználta az esteli sötét időt s a reábizott csomaggal megugrott. Ma reggel a csomagban levő ruhadarabokat megtalálta özv. Hamza Györgyné szül. Murvai Teréz cigányasszonytól, aki azokat eladásra kínálta. A nagypiac-téri rendőrszem segítségével Csorba Tógyer a még meglevő ruhadarabokat Hamza Györgynétől elvette s s most a rendőrség nyomozza a vakmerő tolvajt.

* **Halálozás.** Mint részvételt értesülünk, *Dutka* Kálmán kir. ítélőtáblai irodatiszt, hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése tegnap, hétfőn délután 3 órakor nagy részvét mellett ment végbe.

* **Elveszett ékszer.** Dr. Szilágyi Géza ügyvéd panaszt emelt, hogy fénykép tartó zsupuját amelyben egy borsó nagyságu rubin, ugyanolyan nagyságu briliáns volt, december havában elvesztette, előadása szerint valószínűleg a Gazdasági egyesület által rendezett kiállítás alkalmával szakította le valaki vékony órláncáról.

* **Találtak** egy női kezitáskát némi pénztartalommal és egy aranykarperccel. Igazolt tu-

lajdonosa átveheti a rendőrségen I. e. 7. sz. szobájában.

* A) Ösmered Stern-t? B) Hogyne a Bémer-téren a villamos megállónál van a villamosfelszerelési üzlete.

x **Lloyd kávéház** ujonnan átalakított helyiségében január hó 17., 18. és 19-én a következő mozgófénykép ujdonságokat mutatják be: 1. Mentőöv. 2. Sajó, mint mindegyes. 3. Cacao-termelés. 4. Budapest. 5. S. Lome őrtöltje. 6. Füst karrikaturák. 7. Jót a rosszért. *Belépti díj nincs.* — Kezdeté este 9 órakor. Kitűnő italokról és jó zenéről gondoskodva van. — A n. é. közönség szives pártfogását kéri mély tisztelettel *Hartstein* Árpád kávéház-tulajdonos.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Kedd: Tosca.

Szerda: Szerencse fia.

Csütörtök: d. u. Falu rossza ifjusági előadás. este: Aranyvirág. (Csorna Terus felépte.)

Péntek: Tatárjárás, (Csorna Terus felépte.)

Szombat: A botrány.

Vasárnap: délután Sári bíró. Este: Dollár királynő.

† Krasznay Andor

Sok éven át kedvence volt a nagyváradi közönségnek *Krasznay* Andor. Az ő felépése sikert jelentett a leggyengébb darab számára is. Senki sem játszotta nála jobban a vigjátéki apákat, a kikapós öreg urakat, a legénykedő papucshősöket. Nélkülözhetetlen volt a francia boházatokban s hogy egy évvel ezelőtt betegeskedése miatt visszavonult a színpadtól, mindenki nagyon sajnálta távozását s megszokott szerepeiben ma is nagyon nélkülözzük s nem is fogunk sokáig megfelelő utódot kapni az ő szerepkörére.

Utóbbi időben betegeskedni kezdett és a vizibetegség jelei mutatkoztak rajta. Hosszas kínos szenvedés után megváltás volt számára a halál.

Örökké vidám, jókedvű ember volt, aki szivesen kereste löl a bohém társaságokat s a magánéletben is sok jó barátta tett szett. Minden színházlátogató őszintén sajnálja elhunytát, de legjobban siratja felesége és hat kis gyermeke.

Az elhunyt művész haláláról a Szigligeti-színház tagjai a következő gyászjelentést adták ki:

A nagyváradi Szigligeti-színház igazgatósága és társulata szomorodott szívvel jelenti szeretett pályatársuknak *Krasznay* Andor-nak az Orsz. Magy. Színész Egyesület rendes tagjának, a Szigligeti színháznak éveken át volt érdemes színészének s a magyar színészet oszlopos művészenek folyó hó 17-ikén történt elhunytát.

A boldogult földi maradványai e hó 19-ikén, szerdán d. u. 3 órakor fognak a Bihar-megyei kórház halottas terméből a róm. kath. egyház szertartása szerint örök nyugalomra tetetni.

Vasárnapi premier. «Bűnös szerelem» című népszínmű került vasárnap a Szigligeti-színházban előadásra. A hangzatos cím s a kellő beharangozás zsufozásig megtöltötte ugyan a színházat, de kik azt remélték, hogy valami felséges, érdekfeszítő, értékes darabot fognak végigélni, nagyon csalódtak. *Kardos* Andor

népszinművén meglátszik, hogy az író sohasem tanulmányozta a falusi ember lelkivilágát, hanem csupán közvetve hallott valamit erről, hogy milyen a falusi ember. Nem mondani, hogy nincs a darabban egy-két elég sikerült színpadi fogás, de ez nem elég ahhoz, hogy a közönség kielégítették.

A bérlők figyelmébe. A színigazgató ezúton is felhívja a bérlőket, hogy a bérlés második részletének díját az igazgatói irodában menzel előbb megfizetni sziveskedjenek.

Tosca. Puccini ragyogó szépségű operáját eddig kétszer adták Nagyváradon, mindannyiszor zúfolt ház mellett. A nagyváradi publikum méltányolta azt, hogy erre az operára igazán művészi tudással és ambícióval készült az énekes személyzet s így az opera szépségeit csorbitatlanul juttatja az előadás érvényre. A darab harmadik előadását ezért ma is előreláthatólag szép közönség nézi végig.

Csorna Terus fellépte. Csorna Terus felléptet a közönség azzal a meleg szeretettel és érdeklődéssel várja, amelyet ez a kitűnő szubrett kétségtelenül meg is érdemel. Színpadi alakításai több városban arattak teljes tetszést, temperamentuma és ötletes játéka, szép hangja és deccas alakítása mindig a közönség szívéhez szólanak. Nagyváradon a Tatárjárásban és az Aranyvirágban lép fel.

IRODALOM.

A Szigligeti-Társaság felolvasó ülése.

Pompás sikerű, előkelő színvonalon álló matiné rendezett vasárnap a Szigligeti-Társaság.

A matiné a városháza nagytermében pontosan 11 órakor kezdődött. Rádl Ödön elnök szívesen szavakkal köszöntötte a Társaság vendégét, dr. Kenedi Gézárt s az ülést megnyitotta.

Első szereplő maga a vendég, dr. Kenedi Géza volt, aki humoros keretben tartotta meg tudományos és nagyon érdekes csevegést a »*A nyelv titkai*« cíművel. A nyelvtudomány buvárainak munkásságába engedett egy bepillantást tenni, kissé talán túlságosan is védve az idegen szavakat s támadva az idegenszavak magyaros írását. Nem annyira a szavakban, hanem a mondatfűzésben kell a magyarosságra ügyelni: ez az ő elve. Hogy ez ilyen mereven nem áll meg, az bizonyos, de az is bizonyos, hogy Kenedi rendkívül ügyesen adta elő mondanivalóját.

Az érdekes és tanulságos előadást a közönség zajosan megtapsolta.

Dr. Imrik Péter, a Társaság alelnöke lépett ezután a felolvasó asztalhoz s »*Koldus éneke*« című költeményeket olvasott fel. Imrik költeményei egy mélyen gondolkodó poéta lélek megnyilatkozásai. Mély érzés és tiszta humor váltakoztak az előadott versekben s a humornak is, az érzésnek is a gondolkodó filozófus adott mélyes tartalmat. A versek közvetlenségükkel megkapták a közönség lelkét. Különös tetszéssel fogadta a közönség az utolsó felolvasott verset: a Mollináry-nótát. Imrik Péter az országzserte ismert Mollináry-nóta szerzője s most alkalmat volt a közönségnek ezt a híres nótát eredeti szövegében magától a szerzőtől hallani, úgy a mint ő azt anno 1878. júniusban a kecskeméti Sörház-kaszárnyában megírta Boszniába induló magyar bakák számára. S a szerző, aki akkor együtt indult eszrével Boszniába, felolvasott versével önmaga is beigazolta a saját nótáját, hogy bizony ma szives párja a Mollináry-bakának! A közönség a kitűnő verseket, melyeket lapunk tárcarovatában közlünk, tüntető

tapssal fogadta s az illusztris szerzőt hosszan megajánlta.

Erdélyi Miklós színigazgató olvasott fel ezután a »modern színigazgatás« címmel. Azt fejtette, hogy a színháznak két célja van: a művészet és a szórakoztatás, tehát az igazgatónak alkalmazkodnia kell a közönségéhez is. Ez igaz s ennek kapcsán a felolvasásban sok jó megjegyzés volt. Csak annak a magyarázatának maradt adós a felolvasó, miért haragszik annyira Lehár, hogy őt csak »holmi Vig özvegy-féle merényletekkel« a felszínén evickélő szerzőnek taksálja? Hogy a felolvasó ur ző egénél maradjunk: akár művészi, akár szórakoztatási szempontból feltétlenül szívesen látunk minél több Vig özvegy-féle merényletet; ugyan a Szigligeti-színház másorának hány új operett áll a Vig özvegy színvonalán? Művészileg is, szórakoztatás szempontjából is feltétlenül többet ér a Vig özvegy legalább egy tucat u. n. szimbolikus dráma kínos dadogásainál. A különben érdekes felolvasást a közönség zajos tetszéssel fogadta.

Befejezésül Etsy Emilia adta elő *Dutka* Ákos négy versét »A föld«, »Temetés«, »Az öreg szőnyeg estéi«, és »Maestris leánya« címmel. Mind a négy szép vers, Dutka költészetének értékes hajtásai. Külön ki kell azonban emelnünk Etsy Emilia gyönyörű előadását, a mely a közönséget valószínűleg elragadta. Pompás organum kitűnő sikerű képességgel egyesült Etsy Emilia előadásában, mely a minden tekintetben sikerült matiné igazán csatánosan fejezte be.

IPARÜGYEK.

Az iparhatósági biztos lemondása.

A nagyváradi ipartestület e hó 23-án tartja meg fennállása óta 25-ik évi közgyűlését. A közgyűlést előkészítő választmány tegnapielőtt foglalkozott a közgyűlés tárgyival, melyek között Gerő Ármán rendőrkapitánynak, mint iparhatósági biztosnak a lemondása is szerepel.

Az előkészítő választmány a főkapitány lemondását sajnálattal vette tudomásul és egy szerszámdíj örömet fejezte ki alóltól, hogy a főkapitány maga helyett Fánossy Gyula tb. alkapitányt ajánlotta iparhatósági biztosnak. A lemondás elogadásával egyidejűleg a választmány meleg köszönetét fejezte ki Gerőnek a 20 éven át viselt iparbiztosi tisztség odaadó, pontos, lelkiismeretes és sikeres működéséért. A választmány elhatározta, hogy küldöttséget mentesít Gerő Ármánhoz, akinek szóbelileg is nyilvánítani fogják köszönetüket.

Ez a küldöttség Bertsey György, Andriská József és Óváry Lajos ipartestületi tagokból állott és a választmány határozatát adta át Gerőnek. E határozatban felsorolja az ipartestület azokat az érdemeket, amelyeket Gerő Ármán közbenjárása által érték el husz éven keresztül.

Ezek közül az érdemek közül a következőket emeljük ki.

1890-ben, tehát iparbiztosi minőségének első évében kivitte Gerő azt, hogy az ipartestület megvásárolhatta a kert utcai házát, a mely miatt akkor az ipartestület és a városi tanács között igen nagy ellentétek állottak fenn.

1891-ben az iparosok menháza részére a város Gerő kezdeményezésére megalakult az iparosok betegsegélyző pöntára.

1894-ben az iparosok menháza részére a város Gerő közbenjárása folytán ingyenes telket adományozott. Ugyanekkor az iparosok nyugdíjgyűlésének megalakítására alapítványt tett.

1899-ben Gerő kezdeményezésére megalakult az ipartestületi hitelszövetkezet, mint az országos hitelszövetkezetek tagja. A hitelszövetkezet azóta működik s igen sok iparosnak alapította meg a mai jövőjét és segítette ki sokszor a megszorult helyzetéből.

A főkapitány az ipartestület tagjainak ily

szép módu megnyilvánult haláját melegen köszönte meg s kitejtette, hogy lemondására a nagyfokú elfoglaltsága szolgált okul.

ZENE ÉS MŰVÉSZET.

Culp Julia és az orosz trió hangversenye.

A Zenepártolók társaságának vasárnapi hangversenyére szintűl megelt a Fekete Sas nagyterme, bizonyosságul annak, hogy az igazán érdekes hangversenynek mindig akad közönsége. A vasárnap esti hangverseny pedig valóban érdekes volt, sőt eseményszámba megy Nagyvárad zenei életében.

Culp Julia, a világhírű dalénekesnő fellépése volt a hangverseny egyik főérdekesége. Az ő betegezett, nagy művészete magával ragadja a hallgatóságot. Szép, tömör sötét színezetű mezzoszoprán hangja van, mellyel minden érzés, minden gondolat kifejezésére meg tudja adni a kellő színt és hangsúlyt.

Szép tiszta szövegkijjtése van s előadása a legművészebb, amit csak dalének terén elképzelhet az ember. Másorán első sorban Schubert három dala szerepelt, különösen szépen énekelte az általánosan ismert Ave Mariat. Második számul Tschaukowsky két dalát: Warum és Jumitten des Balles énekelte; különösen az utóbbival aratott nagy tetszést. Utána Griegől énekelte a híres Ich liebe dich kezdetű és a sajtóságos északi motívumokkal teli Im Kahne című dalt. Harmadik műsorszámában Brahms öt remek népdalát énekelte, nagyon tetszetek a Schwesterlein és a Wie komm ich denn sur Tür herein címűek. A közönség alig tudott betelni a szép énekkel s folytonosan tapsolta a művésznőt.

Az orosz trió tagjai Press Mihály hegedűművész, Press József gordonkavirtuóz és Maurina Véra zongoraművésznő. Mindhárman külön is elsőrendű művészek, de művészetük megsokszorozódik abban a bámulatosan szép összjátékban, mellyel a nagy mesterek, három hangszerre írt darabjait előadják. Megértik s megérzik a szerző minden gondolatát s azt kifejezésre is juttatják. Előadásuk egyöntetű, rendkívül vigyáznak a három hangszer dinamikai egyensúlyára és a technikailag nehéz részek briliáns könnyű előadása mellett sok nemes érzést fejeznek ki a lírai részletekben.

Schubert klasszikusan szép és nehéz B-dur trióját játszották elsősorban teljes precizitással, majd Händel igen nehéz, hegedűre és gordonkára írt Passacagliáját játszották, végül Areusky dallamos, melancholikus D-moll trióját adták elő s talán ebben érték el legnagyobb hatást. A közönség egyébként velük szemben sem farkadott tetszésnyilvánításával.

A publikum egy része még most sincs tisztában azzal, hogy ha világhírű művészek meghallgatása végett fölmege a hangversenyre, éppen olyan tisztelettel tartozik az előadó művészek iránt, mint azok a közönség iránt. A lefizetett néhány korona belépti díj senkit sem jogosít fel arra, hogy késői megjelenéssel, előadás közben való bírálgatással, társalgással s időelőtti távozással feltűnésre törekedjék s mindenkit megsavarnon. Ugyis tudjuk, hogy aki lehangosabban kritizál, az ért a dologhoz a legkevésébbet s amely toalette: legjobban figyeltatnak, az bizonyosan mincs kifizetve.

Dr. K. J.

Meghívó.

A »Magyar Bank Részvénytársaság« 1910. évi február hó 2-án d. e. 11 órakor tartja Nagyváradon, az intézet tanácstermében

III. évi rendes közgyűlését,

melyre a t. részvényeseket ezennel meghívom.
Nagyváradon, 1909. január hó 14-én.

Glacx Antal,
a részvénytársaság elnöke.

N A P I R E N D:

1. Az igazgatóság jelentése a harmadik üzletévről.
Az 1909. december 31-iki zárszámadások, valamint a

nyereség hovaforrására vonatkozó igazgatósági indítvány e-lő terjesztése.

3. A felügyelő bizottságnak a számadásra és mérlegre, valamint a nyereség felosztását illető igazgatósági javaslatra vonatkozó jelentése, az 1909. évi december 31-ével záruló mérleg megállapítása és a nyereség hovaforrására vonatkozó határozathozatal.

4. A felmentvény megadása az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére.

5. A részvénytársaság elnöke, igazgatósága és felügyelő-bizottságának választása.

6. 15 bíráló tanácsos választása.

7. Esetleges indítványok.

Minden részvényes, ki a közgyűlésen részt akar venni, tartozik a közgyűlést megelőző nap déli 12 óráig nevére átírt részvényeit az intézetnél letenni.

A Magyar Bank részvénytársaság 1909. évi zárszámadása.

VAGYON

Mérleg-számla.

TEHER

	korona	fill	korona	fill		korona	fill	korona	fill
Pénztár készlet — — — — —			116140	93	Részvénytőke — — — — —			1000000	—
Váltótárca — — — — —			4662261	22	Tartalékalap* — — — — —			40564	—
Jelzálog-kölcsönök: — — — — —			74010	—	Nyugdíjalap — — — — —			1500	—
Törlesztéses jelzálog kölcsönök —			139946	31	Betétetek takarékpénztári köny-				
Lombard előlegek — — — — —			33563	—	vecskékre és folyó számlára —			2127540	74
Folyó számlai elől. fedezet mellett			750988	89	Visszleszámitolt váltók — — —			2369433	13
Ingatlan — — — — —			42960	48	Hitelezők folyó számlán — — —			517960	89
Állam és értékpapírok — — — — —			240165	97	Fel nem vett osztalék — — —			220	—
Adósok — — — — —			102384	29	Átmeneti tételek egyenlege — —			26508	06
Leltár álladék — — — — —	17260	—			Nyereség-egyenleg				
leírás — — — — —	1760	—	15500	—	áthozat 1908. évről — — —	538	51		
					1909. évi tiszta nyereség: —	93655	76	94194	27
			6177921	09				6177921	09

* Ez évi hozzájárulással 55000 korona.

TEHER

Nyereség és Veszteség-számla.

JÖVEDELEM

	korona	fill	korona	fill		korona	fill	korona	fill
Betét-, visszleszámitolási és egyéb kamatok — — — — —			175228	26	Nyereség áthozat az 1908. évről			538	51
Tiszti fizetések, üzleti költségek és lakbérek — — — — —			36847	02	Különféle kamatok — — — — —			311116	38
Adók, illetékek — — — — —			19504	80	Állam- és értékpapír kamatok —			10394	51
Leírások — — — — —					Ingatlan jövedelem — — — — —			575	39
a váltótárcából — — — — —	4065	84			Jutalékok, különféle nyereségek —			8975	40
a berendezésből — — — — —	1760	—	5825	84					
Nyereség egyenleg:									
Áthozat az 1908. évről — —	538	51							
1908. évi tiszta nyereség —	93655	76	94194	27					
			331600	19				331600	19

Nagyvárad, 1909. december 31.

Kerekes Elek,
pénztáros.

Révész Sámuel,
főkönyvvezető.

AZ IGAZGATÓSÁG:

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Erős Rezső,
elnök.

Dr Kurländer Ede,
vezérigazgató.

Darvassy Lajos,
elnök.

Dr Adorján Emil,
Brüder Jenő,

Köszeghy József,
Lukács Géza,

Sztarill Ferenc,
Weinberger Lajos.

Fuchs Sámuel,
Gross Ignác

Hajdu Aladár,
Munk Mór,

Saághy Sándor,
Sziládky Ernő,

Első Nagyváradi Vas- és Rézbutorgyár

Nagyvárad, Szacs vay-utca 17. és Kapuczinus-utca 5. sz.

Készít mindennemű

vas- és rézbutorokat

a legegyszerűbbtől a legdizesebb kivitelig. **Hálószoba butorokat sárgarézből,** angol minta szerint, amelyeket nem kell tisztítani és *állandóan megtartják rendes fényüket.* Szabalmazott féregmentes **sedronyágybetéteket** a legszolidabb árak mellett. — Használt rézbutorok ujonnan való átalakításra felvállal-
tatnak olcsó áron. Tisztítani nem kell, mert a fényt állandóan megtartják.

Tisztelettel tudatjuk, hogy az
élesdi erdőségeinkben

termelt tűzifa szállítását és eladását

megkeztük
s ajánljuk vagononként
és méterenként

I-ső osztályu

bükkhasáb tűzifánkat

és vágott fát házhoz is szállitva.

Nagyobb vételnél megfelelő árengedmény!

Rendeléseket kérjük Központi
irodánkhoz (Uri-utca 3. sz.)
és **Fried és Társához** Te-
leky-u. 16. **Telefon 914.**

Telefon 814.

Élesdi Erdőipar és Koepfer-rendszerű
Fatelítő r.-t Nagyváradon.

Hirdetések

felvételnek a kiadóhivatalban.

Kecskeméthy István

Nemzeti szállodája, étterme és ká-
véháza, Kert-utca, ipartestületi haz.

Van szerencsém, úgy a helybeli, mint a
vidéki közönség b. tudomására hozni, hogy
a Nemzeti szálloda összes vendégszobáit,
sörcsarnokát, éttermét és kávéházát ujonnan
átalakítottam azokat a mai kor igényei sze-
rint berendeztem, a szobaárakat pedig le-
szállítottam. Egyben kiemelem, hogy nyá-
ron át szép kerthelyiség áll a közönség ren-
delkezésére.

Jó magyaros konyhám, frissen csapolt
köbányai sör és sajáttermesü boraimat
mérsékelt árakon biztosítom vendégeim ré-
szére.

Naponta friss és izletes villásreggeli
ebéd és vacsora. Abonensek elfogadtatnak,
mérsékelt árak mellett.

Ugy a szállodát, mint a sörcsarnokot
és éttermet személyesen vezetem s vendé-
geim pontos és előzékeny kiszolgálásáról
mindenkor gondoskodom.

Szives pártfogást kér tisztelettel

Kecskeméthy István,
vendéglős.

— Teljesen új áru! —

Van szerencsémértesíteni, hogy a
Teleki-utca 10. szám alatt
órás s látszerészeti
üzletemet megnyitottam.

Tisztelettel:

Weinstock Fülöp
órás és látszerész,
Nagyvárad, Teleki-utca 10. sz. a.

Uj üzlet!

Uj üzlet!

Villamos és légszesz felszerelési vállalat

Benedek és Frisch

Sas passage.

Telefon 946

Raktáron tart villamos és légszesz
felszerelési alkatrészeket. **Olcsó fény**
társulat kizárólagos képviselője. Elvál-
lalunk karban tartásokat légszesz vil-
lany házi csengőket és telefonokat.
Költségvetés-ekkel díjmentesen szolgálunk.
Telefon hívásokra személyesen
megjelenünk.

Kiváló tisztelettel

BENEDEK ÉS FRISCH.

LÖRINCZ MÓR Nagyvárad, Bémer-tér

Legnagyobb raktár grammophon, beszélő gépek, al-
katrészek és lemezekből.

Gramofon javítások

mérsékelt árért szakszerűen és felelet mellett. Le-
mezek mindkét oldalon bejátszva 2 koronától feljebb.
Folyton raktáron új felvételek.

Eredeti belga fegyverek, töltények, vadász-táskák
nagy választéka.